

§ 74. 1) Грѣхове-тѣ съ мысль.

Грѣхове съ *мысль* ставатъ кога-то въ *мысль-тѣ* си продължително ся наслаждавамы отъ заирѣтены прѣдмѣты, кога-то гы въображавамы и въспоминавамы, кога-то желаемъ и струвамы намѣреніе да извършимъ грѣховно дѣйствіе; и още: кога-то изоставимъ (неизвършено) нѣкое дѣйствіе, предписано отъ закона Божій. Затова не трѣбѣ да държимъ въ душѣ-тѣ мысли и желанія грѣховни; защото Богъ като съвършенна святостъ, безкрайно ся отврѣща отъ всякой грѣхъ. Спорѣдъ това такво мысленно наслажденіе отъ грѣха съвсемъ е противно на Неговѣ-тѣ волѣж. Истинна-та любовъ къмъ Бога не допуца ни пай-малко наскрѣбяваніе Богу; а наслаждаваніе-то отъ грѣховны прѣдмѣты показва развращенна-тѣ волѣж въ чловѣка. Нѣ тука се изисква да кажемъ всяко грѣховно наслажденіе не съставлява тѣжкъ грѣхъ; спорѣдъ че, въ настоящѣ-тѣ повреденъ природѣ, наши-тѣ чувствованія и пожеланія ся лутатъ ту насамъ, ту нататѣкъ и стремятъ ся къмъ това, кое-то ея прави на самолюбіе-то или на човственностъ-тѣ. И вничко, что лѣсти нашѣ-тѣ природѣ, пріятно е ней, и ражда (въ ней) нѣкое естествено услажденіе. Слѣдователно ако воля-та не ся установява въ него, то такво услажденіе, като неволно естествено ощущение, не може да ни ся вмѣни въ грѣхъ. А кога-то (и) воля-та сама привиква тѣя чувствены услажденія, или при появляваніе-то имъ, по какъвъ да было начинъ, ся установява на тѣхъ: то това е вече произведеніе на душѣ-тѣ, и показва нейнѣ-тѣ развратностъ, тогава ся вмѣнява въ грѣхъ. Въ тѣжъ катгоріѣжъ съвпадатъ чувствованія-та на негодованіе-то, на ненависть-тѣ, на зависть-тѣ и на печаль-тѣ. И спорѣдъ това всяко грѣховно чувствованіе завьен отъ това: противъ волѣж-тѣ ли ся е появило то, или душа-та ся съгласява съ него и охотно ся основява на него.

Оттука лесно може да заключимъ какъ трѣбѣ да съдимъ за размышленіе то, възрѣніе-то, слушаніе-то и чтеніе за гнусны прѣдмѣты; т. е. грѣхъ-тѣ, въ съкратенъ смисель, ся заключава не въ разума или въ въображеніе-то, не въ едничко-то чувствованіе, нѣ — въ развратностъ-тѣ на волѣж-тѣ. Зачто дѣйствія-та отъ тѣя душевны силы можтъ да сѣ добры или лошы кога-то ся глѣдаты по различно-то расположеніе на душѣ-тѣ. И за да бы могло да ся произнесе праведно сѣжденіе възъ тѣхъ, пуждно е да узнаемъ: а) съ какво намѣреніе сѣ направени такви размышленія и поглѣды, т. е. по изысканіе-то на длѣжностъ-тѣ ли, по едничко-то естествено влеченіе ли, или по скритѣ-тѣ развратностъ на душѣ-тѣ; б) какво е было състояніе-то на душѣ-тѣ, кое-то е съпровождало тѣя дѣйствія и слѣдуяще-то слѣдъ тѣхъ. За кое-то и самъ Іисусъ Христосъ говори, че чловѣкъ-тѣ ся оквѣрнява отъ помысли-тѣ что излизаты отъ сердце-то, т. е. въ кои-то при дѣйствіе-то на разума съгласна е още и развратна-та воля. *Отъ сердца исходятъ помышленія зла, убійства, прелюбодѣнія, любодѣнія, тѣмбы, лжесвидѣтелства, хулы. Сія суть сквернящая чловѣка* (Мат. 15. 19, 20 и пр.) т. е. помышленія-та сѣ дѣйствіе на разума, а зли-тѣ помышленія происходятъ отъ сердце-то или отъ развращеннѣ-тѣ волѣж (слпч. Прптч. 4. 23). Та трѣбѣ да предпазва (чловѣкъ), да не произлизаты гнусны представленіе отъ